

Algemene beschouwingen 2024 – Programmabegroting 2025

Kristel

Beste voorzitter,

Allereerst wilt onze fractie CDA Simpelveld-Bocholtz van de gelegenheid gebruik maken om de gemeente Simpelveld, de totale organisatie, te bedanken voor het vele werk dat verricht is om te komen tot de Programmabegroting 2025. Op dit moment worden voorbereidingen getroffen om samen met de raad het “ravijnjaar” zo goed als mogelijk op te kunnen vangen. Ook worden burgers actief benaderd om een “Denktank-” te vormen en inhoudelijk mee te denken over de Strategische Visie 2040. Dit zijn enkele projecten welke vooraf veel werk vergt en waarvan pas achteraf de resultaten zichtbaar zijn. Echter een goed begin, is het halve werk. En uiteindelijk maakt dat onze gemeente en onze samenleving sterk.

Tijdens de Algemene Beschouwingen 2024 wil het CDA Simpelveld-Bocholtz met name stil staan bij de activiteiten welke een minimale inspanning vragen, maar een grote plus binnen onze samenleving geven. En soms is het behouden van wat er is, helemaal niet zo verkeerd. Want ook de Rijksoverheid en de provincie Limburg willen de Limburgse taal behouden en het gebruik ervan aanmoedigen. Het Limburgs is daarom eindelijk erkend als regionale taal. Daarom mogen basisscholen en middelbare scholen het vak Limburgs geven.

De provincie Limburg en de gemeenten in deze provincie hebben eigen regels en afspraken voor de Limburgse taal*¹. Vraag: Welke regels en afspraken zijn er bij/binnen de gemeente Simpelveld? Waar kunnen we deze vinden zodat onze inwoners, onderwijsinstellingen en overige geïnteresseerden op de hoogte zijn en tevens geadviseerd kunnen worden over dit onderwerp?

Is het u bekend dat er al jarenlang een streekeigen Kalender, de ZARENSWIES-kalender met WÖAD en met ruim 50 spreekwoorden, woorden en spreuken is? De weekkalender bevat ZARENSWIES en bijzondere “gewone” WÖAD uit deze regio. De inhoud van de kalender is gelijkelijk verdeeld over diverse gemeentes. “Gewone” WÖAD, die eigenlijk tot het normale dialect-taalgebruik behoren, maar toch wat meer aandacht verdienen om weer wat meer gebruikt te gaan worden. Omdat ze vaak interessante historische achtergrond hebben.

Onze vraag aan de portefeuillehouder: Wat kan onze gemeente betekenen voor het **instandhouden va oos dialect**? Wat zijn de mogelijkheden binnen het Cultuurfonds? De twee basisscholen uit beide dorpskernen en BSO's ontvangen jaarlijks de mooie en waardevolle kalenders, zodat de juffen en meesters de spreuk van de week kan bespreken. De kalenders kosteloos blijven aanbieden kan helaas niet meer lang in stand worden gehouden. Kan het College in overleg treden met de organisatie van Veldekekring “Um Mamelis” om te onderzoeken hoe we ons dialect beter kunnen borgen en tevens bekijken in welke wijze de dialectkalenders behouden kan worden? Voorzitter, u ontvangt persoonlijk namens het Veldekekring “Um Mamalis” de Zarenwies kalender, want binnen onze gemeente hebben we twee dorpskernen met twee verschillende dialecten. En zeker mensen van buitenaf, zoals ik

*1: Bron: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/erkende-talen/de-limburgse-taal>

als inne van Valkeberg wil graag beter integreren en ook jullie dialect van harte leren. Kortom deze kalender is een cadeau om te geven.

We moeten het College complimenteren met het feit dat de vernieuwde **BuitenBeter app** er komt. Een app om meldingen in de openbare ruimte beter te kunnen registreren en tevens terugkoppeling te geven naar de melder. Goed dat er een testfase is waarbij alle burgers opgeroepen zijn om deel te nemen, zodat er een praktijkgerichte en klantgerichte applicatie komt. Een **BinnenBeter app** zou ook een goede aanvulling kunnen zijn. Wat is de reden dat binnenkomende informatiestromen via burgers niet of niet volledig worden vastgelegd? Indien een medewerker tijdelijk of langdurig ziek is, hoe worden taken dan overgedragen? Ook horen we dat binnenkomende mails in deze situatie niet worden behandeld. Kan het College onderzoeken welke protocollen collega-gemeentes hebben op dit vlak? Want uiteraard is de Zarenwies-kalender jaarlijks afgegeven bij de receptie, maar waar is de kalender dan intern gebleven?

Communiceren is en blijft altijd nodig. Door de vele communicatiemogelijkheden in deze tijd, kan dat een uitdaging zijn. Echter de ouderwetse wijze van publiceren in Dr Troebadoer is en blijft goed. Voor publicaties welke ter inzage liggen dient helaas een afspraak gemaakt te worden. Portefeuillehouder: Is het mogelijk om alle **openbare stukken welke ter inzage liggen** bij de balie ter beschikbaar te stellen voor alle geïnteresseerden die zich bij de balie ter plekke melden? Dus zonder afspraak en tijdens gewone **reguliere winkel-openingstijden**? Indien blijkt dat na inzage van de openbare stukken alsnog inhoudelijke vragen zijn, kunnen we ons goed voorstellen dat een afspraak maken noodzakelijk is. Is het tevens ook mogelijk voor het jongere publiek welke veelal tijdens kantooruren werken of studeren, net zoals elders in het land de openbare stukken **online** te publiceren? Voor evenementen hebben we begrepen dat de **Vergunningsassistent** vereenvoudigd zou worden. Hoe is de stand van zaken? Al deze punten bespaart kostbare tijd van het ambtelijke apparaat en creëert een betere dienstverlening voor de burgers. Hebben we het tevens goed begrepen dat vanaf heden het mogelijk is om via Ibabs raadsvergaderingen via een **livestream** te volgen? Hoe zijn de ontwikkelingen in deze?

Kunst, cultuur en/of sport. Het verbinden van mensen, van jong tot oud. Wij hebben veel bewondering en waardering voor alle talenten. Om dit jaar al enkele namen te noemen;

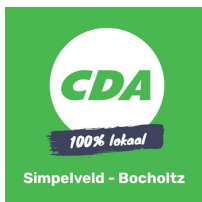
- De 10-jarige Dex Pelzer, wereldkampioenschap kickboksen of

- Wielrenster Lorena Wiebes Europees kampioen wielrennen

Vele gemeentes uiten deze waardering door een bijzonder evenement of een huldiging te organiseren. We complimenten het College dat ze persoonlijk de winnaars feliciteren. Maar ook andere bijzondere prestaties die inwoners leveren op het gebied van kunst en cultuur is een aanvulling op onze samenleving, denk aan Sprookjestocht, Fitsyval, Zomerfestival enz. Wellicht kan men elkaar ook inspireren en motiveren door de gezamenlijke bijeenkomst tussen sport en cultuur? Dat zou tevens ook een mooie gelegenheid zijn om genomineerden voor een **Jeudlintje** te feliciteren. Kan de Portefeuillehouder de mogelijkheden onderzoeken?

Het doet ons deugd dat de schoolgaande jeugd erg enthousiast was over het spel **Democracity**. Tevens onze complimenten dat de Raad ook geïnformeerd en uitgenodigd was.

*1: Bron: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/erkende-talen/de-limburgse-taal>

Dat werd van beiden kanten enorm gewaardeerd. Het CDA Simpelveld-Bocholtz wil dit graag continueren en tevens verbreden door de jongeren de kans geven om zich aan te melden bij de **Jeugdraad**. Voorzitter, is dit met terugwerkende kracht mogelijk? Binnen onze gemeente vinden er vele behoeftepeilingen plaats en de enquêtes worden op diverse platforms geplaatst. Kan het College aangeven hoe de onderzoeksresultaten met betrekking tot het Sociaal Domein verwerkt en gebruikt worden voor onder andere Beleidsnota's? Zodat deze vorm van burgerparticipatie gebruikt kan worden.

We willen u nog mededelen dat Visit Zuid-Limburg het idee goed heeft ontvangen om weggebruikers -de wandelaars in het bijzonder- duidelijk te maken om de "Buitenbocht te nemen." Hoogstwaarschijnlijk gaat dit item meegenomen bij het communicatietraject over de Knooppuntenroute. We hopen dat de gemeente Simpelveld deze communicatie van harte gaat delen.

Bart:

Voorzitter,

Misschien kunt u zich onze inbreng van vorig jaar nog herinneren? We hebben in onze eerste termijn de vergelijking gemaakt tussen de verlanglijstjes die we thuis maken voor het Sinterklaasfeest, en de verlanglijstjes die tijdens de algemene beschouwingen worden voorgelezen in de raadszaal. Om de sfeer te verhogen had ieder raadslid een letter van banket gekregen.

Graag zou ik willen refereren aan deze inbreng tijdens de vorige algemene beschouwingen, en dan met name aan onze laatste zin: "Die letter van banket hebben we inmiddels gekregen en daar zijn we ontzettend blij mee. Nu de "pop met vlechten in het haar" nog."

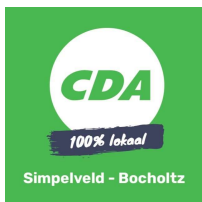
Ook gedurende het afgelopen jaar hebben we weer veel banketletters gekregen, ik kan er inmiddels de naam van heel wat raadsleden mee spellen, maar op die "pop met vlechten in het haar" wachten we nog steeds vol ongeduld.

Klimaatverandering.

We hebben er allemaal de mond vol van, en maken ons allemaal zorgen om de gevolgen ervan. Gelukkig zien we dat er maatregelen genomen worden om de gevolgen van klimaatverandering te compenseren. Er worden nieuwe buffers aangelegd, het rioleringsstelsel wordt aangepast en er worden maatregelen genomen om het hemelwater zoveel als mogelijk te scheiden van het rioleringsstelsel. Compenserende maatregelen, prima, een groot compliment. Vervolgens valt het wel te betreuren dat er keuzes gemaakt worden die deze compenserende maatregelen teniet doen. Er worden grote oppervlakken verhard op plaatsen waarvan je je kunt afvragen of dat wel verstandig is. Campagnes als "tegel eruit, plantje erin" en "NK tegelwippen" kunnen hier niet tegenop, tenzij je in hele straten alle tegels gaat wippen. Buffers worden verkeerd aangelegd of niet onderhouden. Het wordt tijd dat we met zijn allen echt verstandige keuzes maken. In de lager gelegen gedeelten van de kernen staan bewoners immers al letterlijk tot hun enkels in het water. Wanneer gaat het college ervoor zorgen dat genomen maatregelen niet elkaars beoogd effect opheffen?

Bij de strijd tegen stijgend grondwater kunnen onze grote vriendelijke groene reuzen natuurlijk niet onbenoemd blijven. Een volwassen boom slurpt al snel 1000 tot 2000 liter water per dag. Laten we er zuinig op zijn, en bomen, houtopstanden en bosjes niet omwille

*1: Bron: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/erkende-talen/de-limburgse-taal>

van economische belangen kappen, zeker niet op die plekken waar verharding van het grondoppervlak al zorgt voor een verslechterde waterhuishouding. Bomen en groen die als natuurlijke airco in woonwijken fungeren, die bijdragen aan een gezonde waterhuishouding – niet geheel onbelangrijk in kernen die in een voormalig moerasgebied liggen-, bomen en groen die CO2 vangen, die zorgen voor een groene uitstraling en daardoor een prettige leefomgeving creëren.

Niet voor niets strijdt het CDA al jaren door middel van moties, en het letten op de correctheid van vergunningen, voor meer groen en het behoud van bestaand groen. Is het college het met ons eens dat de kwaliteit van vergunningen in dezen beter kan?

Aan woningbouw wordt veel aandacht besteedt. Zowel in Bocholtz als in Simpelveld wordt er flink gebouwd, en gaat er binnen afzienbare tijd nog meer gebouwd worden. De plangebieden betreffen inbreiding van duurzame nieuwbouw. Het buitengebied wordt gespaard, doordat er binnen de kernen gebouwd wordt. Graag zouden we zien dat ook in de toekomst zoveel mogelijk gebouwd wordt op locaties die nog vrij zijn, of vrij komen binnen de kernen. We hebben vernomen dat er gekeken wordt naar de zuidzijde van de Markt in Simpelveld, en inmiddels ook naar de Marktstraat. We weten dat er hard gewerkt wordt, maar horen graag van u welke nieuwe ontwikkelingen er zijn, naast de “Vestiging Gemeentelijk Voorkeursrecht” op de locatie Marktstraat en locatie Markt. Zijn er over de aankoop van het tankstation nog vorderingen te melden? Is het onderzoek naar, en de kaart waarop mogelijke bouwlocaties worden aangegeven inmiddels klaar?

Vorig jaar hebben we vragen gesteld over de aanpak van de parkeerproblematiek en als mogelijke oplossing het creëren van fietsenstallingen voor inwoners op druk bezochte plekken aangedragen. “Er loopt een onderzoek naar de behoefte aan recreatieve en utilitaire fietspaden met daaraan gekoppeld de behoefte aan stallingen voor fietsen”. We zijn inmiddels een jaar verder en het onderzoek loopt nog steeds. Gaan we voor de algemene beschouwingen van volgend jaar nog resultaten uit dat onderzoek krijgen en zijn er voor november 2025 fietsenstallingen gerealiseerd op druk bezochte plekken? In onze ogen duurt het allemaal wel erg lang. Als we het dan toch hebben over het stimuleren van het fietsgebruik, hoe zit het met het noodlijdende project Velocity?

Vorig jaar hebben we het gehad over de groeiende haat tegen bepaalde bevolkingsgroepen. U hebt een begin gemaakt met het verwijderen van aanstootgevende graffititeksten en afbeeldingen, maar inmiddels lijkt uw enthousiasme te zijn bekoeld. Op prominente plekken prijken nog steeds leuzen als “Anti Antifa”, “Run antifascum”, en “PJP” om van de hakenkruizen nog maar te zwijgen. Een doorn in het oog van vele inwoners, en ook van het CDA. U gaat dit jaar voor de volle 100% verwijdering?

We zijn verheugd over het feit dat “de reconstructies van enkele wegen” integraal aangepakt wordt, maar zijn ontzettend verbaasd over het feit dat de raad hierover beperkt geïnformeerd wordt. Graag zouden wij een legitieme verklaring krijgen voor het niet vrijgeven van informatie zoals tekeningen van reconstructies. Zo heeft de wethouder bijvoorbeeld als antwoord gegeven dat er geen visuele wijzigingen zouden plaatsvinden bij de reconstructies. Hebben wij dat goed gehoord?

*1: Bron: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/erkende-talen/de-limburgse-taal>

Voorzitter, tot slot: We weten dat er door iedereen hard gewerkt wordt. We maken allemaal fouten, maar we doen er allemaal zoveel mogelijk aan om er samen een mooie en leefbare gemeente van te maken. Zo maken we ook allemaal wel eens een spelfout. Het college, raadsleden, commissieleden, de griffie, en ook ik. Mochten er in mijn betoog spelfouten of grammaticale fouten zitten, dan bied ik daarvoor mijn excuses aan. Daarom willen wij graag een cadeau aanbieden aan een van de leden van het college, en we kunnen dit alleen aanbieden aan de portefeuillehouder die “Wegen, straten en pleinen” in zijn portefeuille heeft, omdat hij de enige is die de in het verleden gemaakte spelfout voor ons kan opheffen. Een spelfout waar vele inwoners van Simpelveld haast dagelijks over “struikelen”.

Tot zover in eerste termijn.

*1: Bron: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/erkende-talen/de-limburgse-taal>